

Strategia și planul de acțiune privind menținerea și creșterea integrității la nivelul Județului Bacău, în perioada 2008-2010

1. Introducere

Integritatea este o componentă esențială a bunei guvernări și a unui management public eficient pentru că susține dezvoltarea locală prin alocare eficientă a resurselor, consolidează încrederea cetățenilor în administrația locală și previne dezinteresul funcționarilor publici și al aleșilor locali.

Scopul acestei strategii este creșterea integrității la nivelul autorităților administrației publice locale în județul Bacău și îmbunătățirea relației dintre cetățeni și administrația publică locală în județul Bacău prin creșterea transparenței și a implicării cetățenilor pentru eficientizarea serviciilor publice.

La elaborarea acestei strategii s-a ținut cont de raportul Comisiei Europene din 27 iunie 2007 care identifică combaterea corupției în administrația publică locală drept un domeniu prioritar. Din perspectiva observațiilor Comisiei, Guvernul României, prin Hotărârea nr. 1346/2007, a adoptat o serie de măsuri anticorupție la nivelul administrației publice locale. Astfel: „În scopul monitorizării respectării normelor de conduită și a standardelor etice în administrația publică, s-a impus continuarea procesului de conștientizare a funcționarilor publici în privința normelor de conduită etică“. Prin aceasta hotărâre Guvernul accentuează nevoia de simplificare a procedurilor administrative, procedurile complicate fiind de natură să încurajeze mica corupție: „În vederea transparentizării administrației publice la nivel local, se are în vedere realizarea unui program-pilot pentru municipalități, în scopul analizării procedurilor curente de lucru, eliminării etapelor care nu sunt necesare și al propunerii unor metode de lucru alternative pentru municipalități, inclusiv soluții informatice, acolo unde este cazul.“

În contextul adoptării de către Guvernul României a Strategiei Naționale Anticorupție și a dezbaterilor privind Strategia națională privind prevenirea și combaterea corupției în sectoarele vulnerabile și administrația publică locală (2008-2010) au fost identificați o serie de factori de risc și probleme specifice administrației locale. Aceste probleme privesc:

- timpii foarte mari de răspuns la solicitările cetățenilor;
- condiționarea unor servicii de oferirea de avantaje;
- tratament discriminatoriu față de cetățeni;
- lipsa de fermitate și consecvență în aplicarea legislației în vigoare;
- deficiențele în interpretarea și aplicarea legislației existente în domeniile cu risc de corupție.

În acest cadru normativ și strategic, Consiliul Județean Bacău alege să își asume un rol activ în creșterea integrității și să vină în sprijinul efortului comun de atingere a unor

standarde europene de integritate. Această strategie și planul de acțiune aferent reprezintă angajamentul nostru pentru o administrație publică locală curată și competentă, acționând în sprijinul cetățenilor și al comunității.

2. Analiza situației actuale

Îmbunătățirea capacității administrative la toate nivelele reprezintă unul dintre elementele cheie ale integrării europene a României. Acest lucru este dependent, între altele, și de **îmbunătățirea integrității funcționarilor publici și aleșilor locali**. Capacitatea administrativă a unei instituții/autorități publice este definită de mai multe elemente, strâns legate și de conceptul de integritate: responsabilitatea factorilor de decizie; posibilitatea ca instituția sau autoritatea publică să fie trasă la răspundere de către cetățeni; control democratic asupra instituției sau autorității publice; simplitatea procedurilor și onestitatea funcționarilor publici.

Integritatea este strâns legată de interacțiunea socială și profesională, de cooperarea între oameni, precum și de comportamentul conform valorilor și standardelor unanim acceptate.

Integritatea este o precondiție a încrederii cetățenilor în administrația publică, fie ea centrală sau națională, motiv pentru care ea tinde să devină un standard calitativ de evaluare a performanței personale (a aleșilor locali sau funcționarilor publici) și a celei organizaționale.

Integritatea este definită de elemente care pot fi clasificate în 3 sfere: sfera **structurii**, cea a **culturii** și cea a **conduitei**. Sfera structurii face referire la structura organizației și la proceduri instituționalizate de prevenire și de sancționare a problemelor de integritate. Totodată acesta face referire la cultura organizațională și la includerea integrității pe lista criteriilor esențiale în selecția și evaluarea personalului. În sfera conduitei ne referim atât la perspectiva personală, cât și la abordarea problemei la nivelul organizației.

În fiecare dintre cele trei sfere putem identifica un număr de instrumente care pot deveni o parte a unei politici de integritate la nivelul unei organizații. (*Guidelines for integrity projects*, Ministry of the Interior and Kingdom Relations, 2003, pag. 2).

În sfera **structurii** devin extrem de importante: codurile de conduită; evidența cadourilor primite de către funcționari; instituționalizarea prevederilor legale privind modul în care sunt tratate posibilele încălcări ale codului de conduită; analiza riscului și verificările periodice în administrație

În sfera **culturii** vorbim despre: conștientizarea de către funcționarii publici a noțiunii de integritate; depunerea jurământului de funcționar public ca element cheie în evidențierea integrității; menținerea integrității printre criteriile pe baza cărora se face evaluarea periodică a funcționarilor publici.

În sfera **conduitei** menționăm: cursurile de management; integrarea problemei integrității în strategia de personal; definirea răspunderii manageriale. Într-o politică activă de integritate la nivelul unei instituții publice două aspecte devin cruciale: conformarea cu regulile și procedurile existente; stimularea responsabilității și conștienței personalului din instituția respectivă.

O politică eficientă de integritate constă într-o combinație de instrumente variate care acoperă toate aspectele. Combinația poate fi diferită de la o instituție publică la alta, ca și planificarea în timp a activităților.

Rezultatele studiului realizat de către Centrul de Resurse Juridice, Asociația ProDemocrația și Asociația Română pentru Transparență în cadrul proiectului „Dezvoltarea capacității de luptă împotriva corupției a organizațiilor neguvernamentale locale” finanțat de Uniunea Europeană prin Programul Phare Societatea Civilă 2004, numărul 2004/016-772.01.02/03/DEM14, demonstrează că, și la nivelul județului Bacău, percepția asupra integrității administrației locale în ansamblu este moderat negativă. În general opiniile se bazează în principal pe experiențele directe, apoi pe experiențele apropiaților și relațiile din mass-media centrală și regională. S-au semnalat mai multe tipuri de acte ale administrației ca nemulțumitoare din perspectiva integrității și transparenței.

În urma dezbaterilor publice, a rapoartelor de monitorizare a integrității administrației publice locale și a rezultatelor obținute în urma derulării unor proiecte de către societatea civilă / organizații neguvernamentale, au fost identificate următoarele probleme:

- există dificultăți majore în cunoașterea și aplicarea Legii nr.571/2004 privind protecția personalului din autoritățile publice, instituțiile publice și din alte unități care semnalează încălcări ale legii în cadrul instituțiilor publice din Județul Bacău;
- neajunsuri în privința punerii în practică a Legii nr.544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public.
- în privința modului în care pe site-urile oficiale ale instituțiilor publice există rubrici și informații referitoare la achizițiile publice și concesionări;
- o parte din autoritățile locale și instituțiile publice din județ nu au un site oficial propriu situație care duce la îngreunarea sau restricționarea accesului cetățenilor la informație;
- există cazuri de încălcare a legislației în privința *completării și actualizării declarațiilor de avere și de interese* atât în cazul aleșilor locali cât și în cazul funcționarilor publici ;
- lipsa de maturitate a instituțiilor publice precum și schimbarea frecventă a elementelor decizionale și de control care conduc la activități necoordonate și la inexistența unei viziuni pe termen mediu și lung.

Față de aceste considerente și în urma dezbaterilor publice care vor fi organizate de către Consiliul Județean Bacău se vor evidenția cu exactitate problemele cu care se confruntă județul Bacău în acest domeniu.

3. Priorități

- a. Prevenirea conflictelor de interese și a incompatibilităților;
- b. Creșterea transparenței achizițiilor publice;
- c. Implicarea cetățenilor și societății civile în procesul de luare a deciziilor;
- d. Simplificarea administrativă.

4. Principii generale

Prezenta strategie se bazează pe principii generale, esențiale pentru o administrație publică modernă, așa cum ne dorim la nivelul județului Bacău.

- Principiul supremației legii și al respectării drepturilor omului.
- Principiul bunei guvernări, conform căruia acțiunile autorităților publice locale trebuie să aibă în vedere nevoile comunității și ale cetățenilor săi. Serviciile

publice și acțiunile autorităților publice locale trebuie să întrunească standarde înalte de calitate, eficacitate, eficiență, rentabilitate, echitate și caracter cuprinzător, nondiscriminare, celeritate, răspundere și orientare spre consens.

- Principiul evaluării, conform căruia serviciile și acțiunile autorităților publice locale sunt supuse permanent evaluării interne, sub aspectul îndeplinirii rezultatelor și obiectivelor stabilite inițial, și evaluării externe, sub aspectul percepției cetățenilor.
- Principiul simplificării procedurilor administrative, care presupune reducerea sarcinilor și costurilor pe care trebuie să le suporte cetățenii și firmele pentru a beneficia de servicii publice de calitate.
- Principiul profesionalismului, potrivit căruia consilierii locali, aleșii locali și funcționarii publici au obligația de a îndeplini atribuțiile de serviciu cu responsabilitate, competență, eficacitate, eficiență și corectitudine.
- Principiul transparenței și al participării cetățenilor și societății civile la procesul de luare a deciziilor. Consultarea tuturor actorilor interesați în faza de concepție, elaborare și implementare a strategiilor, acțiunilor și a actelor normative locale, și accesul liber la informațiile de interes public sunt elementele de baza ale unei administrații moderne.
- Principiul cooperării autorităților publice locale cu alte autorități publice și cu societatea civilă pentru creșterea gradului de integritate locală.
- Principiul prevenirii, conform căruia vulnerabilitățile, comportamentele lipsite de integritate și faptele de corupție trebuie împiedicate înainte de a avea loc.
- Principiul combaterii corupției, conform căruia toate comportamentele lipsite de integritate, toate sesizările cetățenilor și toate sesizările personalului propriu vor fi atent cercetate de comisia de disciplină. Toate comportamentele ilegale identificate vor fi sesizate instituțiilor competente atunci când verificarea acestora depășește sfera de acțiune a comisiei de disciplină.

5. Obiective

În aplicarea principiilor enunțate mai sus prin această strategie ne propunem îndeplinirea următoarelor obiective:

1. respectarea legislației privind declarațiile de avere și de interese, în spiritul și litera sa;
2. asigurarea accesului liber la informațiile de interes public (neîngrădirea accesului la informațiile publice prin taxe descurajatoare, amânări sine-die sau argumente nerelevante);
3. asigurarea transparenței, a competiției, corectitudinii și justificării oportunității pentru fiecare cheltuială efectuată din bani publici;
4. gestionarea cu maximă seriozitate și interes a tuturor semnalelor privind încălcări ale legii la nivelul consiliului județean sau instituțiilor subordonate;
5. menținerea unui dialog activ cu partenerii din societatea civilă;
6. realizarea unui cadru de identificare, prevenire și descurajare a manifestării conflictelor de interese și a incompatibilităților;
7. simplificarea procedurilor administrative și creșterea calității serviciilor pe care le oferim;
8. informarea și instruirea permanentă a personalului propriu în vederea respectării standardelor de integritate și etica profesională.

6. Plan de acțiune*

Nr. Crt.	Obiectiv	Acțiuni	Termene de realizare	Resurse	Responsabili	Indicatori de evaluare
1.	Respectarea legislației privind declarațiile de avere și de interese, în spiritul și litera sa	1.1. Completarea electronică a declarațiilor de avere pentru ca acestea să poată fi citite mai ușor de cetățeni	Mai 2008	Proprii (din bugetul local)	Persoana desemnată în baza art.9 din Legea 144/2007	Declarațiile se regăsesc pe pagina de internet și sunt completate electronic
		1.2. Urmărirea completării corecte a declarațiilor de avere și de interese	Mai 2008	Proprii (din bugetul local)	Persoana desemnată în baza art.9 din Legea 144/2007	Declarațiile se regăsesc pe pagina de internet și sunt completate corect
2.	Asigurarea liberului acces la informațiile de interes public (neîngrădirea accesului la informațiile publice privitoare la taxe descurajatoare, amânări)	2.1. Publicarea rapoartelor privind implementarea legii nr.544/2001 și 52/2003 pe pagina de internet a Consiliului Județean	Anual, luna mai	Proprii (din bugetul local)	Departamentul de informare publică	Cele două rapoarte sunt publicate electronic
		2.2. Publicarea listei câștigătorilor de proiecte în baza Legii 350/2005 și a tuturor rapoartelor narative de progres pe pagina de internet a Consiliului Județean	Anual, luna ianuarie	Proprii (din bugetul local)	Departamentul de informare publică	Informațiile sunt publicate

Nr. Crt.	Obiectiv	Acțiuni	Termene de realizare	Resurse	Responsabilii	Indicatori de evaluare
		2.3. Publicarea rapoartelor de activitate ale consilierilor și Președintelui pe pagina de internet a Consiliului Județean	Anual, luna martie	Proprii (din bugetul local)	Departamentul de informare publică	Informațiile sunt publicate
		2.4. Publicarea minutelor dezbaterilor publice și a tuturor propunerilor primite în cadrul proceselor specificate de legea 52/2003 pe pagina de internet a Consiliului Județean	Înainte de fiecare ședință a consiliului local	Proprii (din bugetul local)	Departamentul de informare publică	Informațiile sunt publicate
		2.5. Publicarea listei cu autorizațiile de construcție emise în luna anterioară pe pagina de internet a Consiliului Județean	Lunar, începând cu ianuarie 2009	Proprii (din bugetul local)	Departamentul de informare publică	Informațiile sunt publicate
3.	Asigurarea transparenței, a competiției, corectitudinii și justificării oportunității pentru fiecare cheltuială	3.1. Publicarea tuturor anunțurilor de intenție, a cererilor de oferte și a anunțurilor de atribuire	Septembrie 2008	Proprii (din bugetul local)	Departamentul de informare publică	Informațiile sunt publicate
		3.2. Publicarea tuturor contractelor de achiziții publice pe pagina de internet a Consiliului Județean	Septembrie 2008	Proprii (din bugetul local)	Departamentul de informare publică	Informațiile sunt publicate

Nr. Crt.	Obiectiv	Acțiuni	Termene de realizare	Resurse	Responsabili	Indicatori de evaluare
	efectuată din bani publici	3.3. Publicarea rapoartelor trimestriale privind achizițiile publice pe pagina de internet a Consiliului Județean	Ianuarie 2009	Proprii (din bugetul local)	Departamentul de informare publică	Informațiile sunt publicate
		3.4. Publicarea proiectului de buget, a bugetului în integralitatea sa (după adoptare), și a Planului Anual al Achizițiilor Publice pe pagina de internet a Consiliului Județean	2009	Proprii (din bugetul local)	Departamentul de informare publică	Informațiile sunt publicate
4.	Gestionarea cu maximă seriozitate și interes a tuturor semnalelor privind încălcări ale legii la nivelul președintelui, a consiliului județean sau a instituțiilor subordonate	4.1. Modificarea regulamentului de organizare și funcționare și/sau a regulamentului comisiei de disciplină în acord cu Legea nr.571/2004	Decembrie 2008	Proprii (din bugetul local)	Comisia de disciplină Secretarul Consiliul Județean	Hotărâre adoptată de consiliul Local
		4.2. Organizarea unei sesiuni de informare a membrilor comisiei de disciplină și a funcționarilor cu privire la prevederile Legii nr.571/2004	Decembrie 2008	Proprii (din bugetul local)	Persoana desemnată în temeiul art.9 din Legea nr.144/2007 și cea desemnată în baza art.21 din Legea nr. 7/2004	Raportul sesiunii de informare

Nr. Crt.	Obiectiv	Acțiuni	Termene de realizare	Resurse	Responsabilii	Indicatori de evaluare
		4.3. Afișarea în cadrul Consiliului Județean a unui document cuprinzând modalitățile de protecție a celor care semnalează încălcări ale legii și instituțiile la care aceștia se pot adresa cu sesizări scrise.	Octombrie 2008	Proprii (din bugetul local)	Persoana desemnată în baza art.21 din Legea nr. 7/2004	Proces-verbal de afișare
		4.4. Realizarea unui manual de sesizare pentru cetățeni	Ianuarie 2010	Finanțare PO DCA	Departamentul de proiecte/integrare europeană	Manual distribuit cetățenilor
5.	Mentținerea unui dialog activ cu partenerii din societatea civilă	5.1.Realizarea unui raport anual public privind integritatea în cadrul instituției (nr. de propuneri de sesizare ANI, nr. de sesizări și petiții primite, nr. de sesizări și petiții rezolvate, măsuri de informare și formare realizate etc.)	Februarie 2010 (pentru anul 2009)	Proprii (din bugetul local)	Persoana desemnată în temeiul art.9 din Legea nr.144/2007	Raportul este afișat pe pagina de internet
		5.2. Publicarea pe pagina de internet a Consiliului Județean a tuturor proceselor verbale ale consiliului județean, care includ modul în care a votat fiecare consilier local la propunerile de hotărâre, așa cum specifică Legea nr.215/2001	Martie 2009	Proprii (din bugetul local)	Departamentul de informare publică	Informațiile sunt publicate

Nr. Crt.	Obiectiv	Acțiuni	Termene de realizare	Resurse	Responsabili	Indicatori de evaluare
		5.3. Publicarea tuturor proiectelor de hotărâre și a anexelor acestora, în sensul Legii 52/2003 pe pagina de internet a Consiliului Județean	Martie 2009	Proprii (din bugetul local)	Departamentul de informare publică	Informațiile sunt publicate
		5.4. Publicarea tuturor hotărârilor (inclusiv anexele) adoptate de consiliul județean pe pagina de internet a Consiliului Județean	Martie 2009	Proprii (din bugetul local)	Departamentul de informare publică	Informațiile sunt publicate
6.		6.1. Realizarea unei proceduri de anunțare a unui eventual conflict de interese pentru funcționarii publici (în regulament în scris)	Decembrie 2008	Proprii (din bugetul local)	Persoana desemnată în temeiul art.9 din Legea 144/2007 Președintele Consiliul Județean	Modificarea regulamentului de organizare și funcționare prin introducerea unei proceduri de anunțare a conflictelor de interese

Nr. Crt.	Obiectiv	Acțiuni	Termene de realizare	Resurse	Responsabilii	Indicatori de evaluare
		<p>6.2. Desemnarea persoanelor conform Legii nr.7/2004 și Legii nr.144/2007 și includerea în fișele de post ale acestora a următoarelor atribuții: Persoana desemnată cu implementarea Legii nr.144/2007 propune în scris conducătorului Consiliului Județean publice sesizarea ANI atunci când constată că reglementările legale au fost încălcate, face verificări anuale la Registrul Comerțului, asigură asistență în completarea declarațiilor de avere și de interese, propune persoanelor care au obligația declarării averii să completeze declarații rectificative atunci când constată probleme de completare.</p>	Septembrie 2010	Proprii (din bugetul local)	Persoana desemnată în temeiul art.9 din Legea nr.144/2007	Declarațiile completate
		<p>6.3. Implementarea unei declarații privind interesele rudelor pentru operaționalizarea art.72 din Legea 161/2003</p>	Septembrie 2010	Proprii (din bugetul local)	Persoana desemnată în temeiul art.9 din Legea nr.144/2007	Declarațiile completate
7.	Simplificarea procedurilor administrative și	7.1. Realizarea strategiei de dezvoltare a județului	Martie 2009	Proprii (din bugetul local)	Președinte	Hotărâre adoptată de consiliul județean

Nr. Crt.	Obiectiv	Acțiuni	Termene de realizare	Resurse	Responsabilii	Indicatori de evaluare
	creșterea calității serviciilor pe care le oferim	7.2. Participarea la proiecte de simplificare (finanțate prin PO DCA)	Decembrie 2009	Finanțare PO DCA	Departamentul de proiecte/integrare europeană	Nr. de proiecte în curs de implementare
		7.3. Realizarea unui plan anual de simplificare a procedurilor administrative	Septembrie 2010	Finanțare PO DCA	Departamentul de proiecte/integrare europeană	Plan de simplificare publicat
		7.4. Realizarea unei cercetări sociologice privind calitatea și eficacitatea serviciilor publice județene	Septembrie 2009	Finanțare PO DCA	Departamentul de proiecte/integrare europeană	Raport de cercetare
8.	Informarea și instruirea permanentă a personalului propriu în vederea respectării standardelor de integritate și etică profesională	8.1. Realizarea unor planuri de instruire pentru funcționarii publici și consilierii județeni în domeniul eticii și integrității (conflicte de interese, incompatibilități, coduri de conduită, integritate, corupție)	Ianuarie 2009	Proprii (din bugetul local)	Departamentul de resurse umane Președinte	Planuri de formare realizate
		8.2. Realizarea a două cursuri de formare pentru angajații proprii în domeniul eticii și integrității (conflicte de interese, incompatibilități, coduri de conduită, integritate, corupție)	Martie 2009	Proprii (din bugetul local)	Persoana desemnată în temeiul art.9 din Legea nr.144/2007 și cea desemnată în baza art.21 din Legea nr. 7/2004 Președinte	Rapoarte ale sesiunilor de formare

Nr. Crt.	Obiectiv	Acțiuni	Termene de realizare	Resurse	Responsabilii	Indicatori de evaluare
		8.3. Participarea persoanei desemnate în baza art.9 din Legea nr.144/2007 la un curs de formare de formatori (TOT)	Martie 2009	Proprii (din bugetul local)	Persoana desemnată în temeiul art.9 din Legea nr.144/2007 și cea desemnată în baza art.21 din Legea nr. 7/2004 Președinte	Diplomă de participare

* Legislație relevantă pentru acest plan de acțiune

- Legea nr. 144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 7/2004 privind Codul de conduită a funcționarilor publici, republicată;
- Legea nr. 161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică;
- Legea nr. 215/2001 a administrației publice locale, republicată;
- Legea nr. 571/2004 privind protecția personalului din autoritățile publice, instituțiile publice și din alte unități care semnalează încălcări ale legii;
- Legea nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 350/2005 privind regimul finanțărilor nerambursabile din fonduri publice alocate pentru activități non-profit de interes general.